

Takið øll við

RÆTTULIGA ymiskt er, hvørjum samfelagsviðurskiptum, vit sýna frægasta áhuga.

MAL millum teir »stóru«, har pengar og óreglulig viðurskipti eru uppi, vísa seg altíð at hava størsta áhuga. Sumleiðis, tá onkur av okkara fólkavaldu ella teimum, sum frammarlaga eru í almennu fyrirsiting okkara, gera okkurt, ið kanska var betri ógjørt. Er bóttin ikki nóg góð verður lagt afturat, so undirhaldsvirði um ikki annað fæst burtúr.

OG sjálvsagt skulu eyguni havast við teimum, sum í yrki teirra og peningaligari makti so stóran mun ávirka lívsumstøðurnar hjá okkum meira vanligu færoyingum.

GÓLUTÍÐINDI, bert fyri gólmarnar skuld, eru sjálvsagt bert hálv og eru bert hendinga við til at byrgja fyri framtíðar »gølumistøkum« av sama slag, men onkunsvegna tykjast slík tíðindi altíð nýggj og forkunnug, sjálvt hjá teimum, sum liva í einari heilt aðrari verð, enn innblandaðu persónarnir — liva í eini verð, sum í sær sjálvari er nóg strævin til at vinna frá hondini í munni.

LÖGID er tað tí, at tess ríkari »klandrandi« skálkarnir eru, og tess meira teir kanska hava snýtt hvønn-

annan og enn betur — hava gjørt tað óteljandi ferðir — tess meira spennandi tykst tað eisini »smáfólkini« at fylgja við í hesum leikum.

OG spennandi er tað, men tað kann ikki vera rætt, at allir fjølmiðlar landsins í so stóran mun upprioriterast slík mál, at rúm ikki skal vera fyri at viðgera nú so nógv versnandi lívsumstøðurnar hjá fjøldini av Føroya fólki.

KANSKA er henda fjøld sum »tíðindaobjekt« bæði grá og keðilig, men so mikið stórri mátti avbjóðingin verið hjá skilagóðum tíðinda-fólki til at gjørt hesi viðurskipti lest-rarverd og á annan hátt viðkomandi.

HESI umboða hóast alt ryggin í samfelag okkara, tann partin, sum ber allar figgarligu byrðar okkara og er eisini einasti partur, sum veruliga roknað kann við — bæði sum tænastrúðararkeyparar, í eini óktari framleiðslu og tá almanna-byrðarnar kanska aftur mugu økist.

SJÁLVSAGT mál, sum meira átti at verið gjørt burtúr og sum á annan og betri hátt kundi rættvísigt hessa nógvu umtalu av t.d. klandrandi handilsmonnum okkara vóru tey mangan tilvildarlugu pris-, kappingar- og tænastrúðurskipti, vanliga

færoyingurin má lata sær lynda frá hesum somu. Viðurskipti, vit alt ov tíðum gloyma til fyrimuns fyri størri peningakeglið millum tey ríku.

VERULEIKIN er jú, at vit eru komin alt ov stutt við javningini í samfelagnum, so stutt, at tær hundrad krónurnar, vanligu fólkid hefur ov fáar til vikuskiftiskeypid, sviða meira hjá hesum enn hálvar og heilar milliónir, mistar hjá teimum, sum frammanundan hava eitt ótal av teimum. Fyri mongum av hesum snýr hetta peningakegl seg jú ikki um annað enn peningaligt spæl fyri fjøldini og um at sæta sær fremst millum sínar »javnlikar«.

VIT ivast ikki í, at spenningurin og ótróytligi hugurin hjá hesum »stóru« til altíð at vera úti um seg so ella so, kundi minka munandi, um fjølmiðlar góvu grundarlagnum undir teirra »stórleika«, brúkarunum og málum teirra størri ans, enn mangan bara erkvísinum millum stríðandi handilsfyrirtekur, figgingarfyritøkur o.l.

MENNISKJAN er helst av náttúru so skikkað, at hon fær lættari eygað á tað stóra í tí »størsta«, gott ella vánaligari, enn á tað litla í tí »minna«, men kanska lívgandi og mannvirðiligari. Men skriva, tala og sjónvarpa vit bert fyri at nøkta hesa undirhalds- og mangan skaðafrei-

sóknandi náttúru, og ikki lyfta hond frá síðu til at viðgera gerandiskorini hjá tí fólki, vit eigast at umboða og tæna, var tað kanska eins væl ógjørt.

VIT gerast hvørki eydnusamari, ríkari ella fátækari av at ríkmenni við fæstum millumbilum eitt nú í Føroya Rætti skræða hvønnannan úr skinninum í ullintum peningamálum. Úrslitini hava onga ávirkan á gerandisdagin hjá okkum mongu, sum liva innan aðrar møguleika- og figgar-karmar, men vóru vit fjølmiðlar frægari til at viðgjørt tað, ið veruliga viðkemur dagliga lívi okkara, kundi hent, at vit í hesum fyrri mongum truplu tíðum, kundu birt uppundir eina vón og meining við hesum tilverustríði, sum lívið í dag veruliga er fyri mong — og hvør veit, kanska kundi tað eisini sum fráleið hjálpt onkrum av hesum við milliónatrupulleikum at góðtikið eina náðiligari tilveru.

sosigaley

Dimmalætting

DAGBLAÐIÐ

14. SEPTEMBER

FRIÐU FØROYAR

NORÐRÁÐ

Bíða eftir positivum útspæli

Í sambandi við boðskapin frá Húsálansgrunninum um at peningastovnarirnir eiga ábyrgdina av, at sethúsaeigarar eru illa fyri skrivar Dagblaðið m.a. í oddagrein:

Umfigging er í ástian mun møgulig. Men við-vikjandi Húsálansgrunninum er tað soleiðis, at hóast vaksandi tal av áheitanum um at umfiggja dyr lán, so hefur grunnurin lítla møguleikar at hjálpa, á tey dyru lánini liggja uttanfyri trygdina í ognini. Harnæst verður umfigging og upptøka av møguligum nýggjum lánsum einki at rokna móti tí, húsaeigarar missa í minkandi

møguleikum fyri rentu-fraðrætti.

Seinasti møguleikin hjá tí einstaka er á gjaldssaneringin, sum er rættliga torfør at sleppa ígjøgnum, og skuldin skal vera sera stor. Einasti møguleiki annars er, at peningastovnarirnir taka um endan. Hvussu teir skulu gera tað er óvist, men nmuligari man vera hjá peningastovnunum at finna einhverja skipan um lagaligari avdrættir, heldur enn at teir missa lánta peningin ígjøgnum gjaldssaneringina ella ígjøgnum tvingsils-solur.

Bóðini frá Húsálansgrunninum eru undir øllum umstøðum pára greið. Orsøkin til kreppuna hjá húsaeigarum liggur hjá peningastovnunum, sum hava ábyrgd av yvirfigging-

ini, sum ikki hava ráð-fært húsaeigarar figgi-arliga, og tókil mugu taka um endan nú.

So kunnu húsaeigarar litið annað gera enn at bíða eftir einum positivum útspæli frá peningastovnunum.

Flytið ikki summarfrítíðina

Jógvan á Lakjuni, varalimur í landsskularáðnum, heitir á landsstýrið um ikki at flyta summarfrítíðina. Um hetta skrivir Dagblaðið:

Í áheitan síni á landsstýrið í sambandi við summarfrítíðina, sigur Jógvan á Lakjuni, at Landsskularáðið hevði samtykt at taka undir við Landsskúlafrýsitingini í sambandi við fríðarskipanini fyri

næsta skúlaár, har tað m.a. varð sagt, at summarfrítíðin hjá skúlnum skal verða eins og í Danmark.

Hóast næstan allir færoyiskir lærarar hava mótmælt, og sjálvt um vit ikki hava hoyrt eitt einasta skilgott argument fyri hesi broyting, so sær tað út til, at henda danska skipanin kortini skal kroystast niður yvir okkum.

Sum varalimur í landsskularáðnum fari eg — saman við øllum hinum, sum hava mótmælt — at heita á landsstýrið um at geva Landsskúlafrýsitingini boð um, at summarfrítíðin ikki skal flytast, men vera, sum hon plagar at vera, t.v.s. frá umleið 27. juni og 18. august, sigur Jógvan á Lakjuni í skrivi sínum til landsstýrið.

Heldur frá Almu

Talið á teimum, sum fáa sína dagligu úrkomu frá Almastovnum, orsaka av tørvari arbeiði, tykst ikki at minka. Tey vinnuliga hjálpartiltek, landsstýrið arbeiðir við, fara vónandi at hjálpa, men neyvan í bræði. Hesi mugu helst roknað sum langsigtaðar ætlanir. Og slíkar skulu eisini til.

Men kann einki gerast her og nú tá hugsa verður um tey mongu, sum í dag ganga arbeiðsleys. Ikki minst fyri teirra egna skyld. Aðrastaðni í heiminum verður roynt at geva teimum

arbeiðsleysu eithvørt arbeiði. Ófta arbeiði, sum annars ikki vóru gjørt. Vit hava ríkiligt av tilfúkum arbeiði í Føroyum. Skógarrøkt er bert eitt dømi.

Var tað ikki betur at lati nøkur teirra, sum samfelagið annars ikki tykst at hava brúk fyri, vera til hjálpar í onkrum meiningsfullum arbeiði sum kemur okkum øllum til góða? Plantasjan í Havnadali er bert eitt litið dømi.